

	<h2>Теорія міжнародного конфлікту</h2>
	<p>Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) Освітньо-професійна програма: 292 «Міжнародні економічні відносини» Курс навчання: 1, семестр 2 Кількість кредитів: 3 /90 годин Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 38, щотижнево за розкладом</p>

СИЛАБУС

Викладач:	Дубовик Володимир Алімович, к. політ. наук, доцент
Кафедра:	Міжнародних відносин ФМВПС
Контактна інформація:	volodymyrdubovyk@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами відбувається під час лекційних та практичних занять, через платформу Zoom, Googlemeet, через вказаний E-mail

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою курсу є вивчення основних теоретичних та концептуальних поглядів щодо міжнародного конфлікту та його наслідків для економік країн.

Завдання курсу полягають у вивченні студентами: основних етапів еволюції підходів до міжнародного конфлікту; основних концепцій міжнародного конфлікту; напрямки методологічних дискусій щодо причин та сутності міжнародних конфліктів; типології та класифікації міжнародних конфліктів; основних категорій міжнародної конфліктології; базових методів запобігання та врегулювання міжнародних конфліктів; формування в студентів цілісної системи знань щодо причин виникнення, розвитку та ескалації міжнародних конфліктів; формування в студентів уміння самостійно оцінювати окремі міжнародні конфлікти щодо їх впливу на політичну, економічну та безпекову ситуації як в країнах –учасниках, так і тих, що мають спільні з ними кордони.

У результаті вивчення академічного курсу студенти повинні

а)знати:

- зміст найважливіших категорій і понять конфліктології;
- зміст та особливості найважливіших моделей міжнародного конфлікту;

- структурні закономірності конфліктності в міжнародних економічних відносинах;

- сутність та специфіку застосування окремих методів та технічних прийомів наукового дослідження явищ і процесів, що властиві сфері міжнародних економічних відносин.

б) уміти:

- коректно застосовувати основні поняття і категорії теорії прийняті в конфліктології та в теоретичних дослідженнях переговорного процесу;

- самостійно та фахово інтерпретувати інформацію щодо реальних подій у сфері міжнародних економічних відносин;

- коректно застосовувати методи наукового дослідження та вміти аналізувати явища і процеси пов'язані із міжнародними конфліктами та їх економічними наслідками;

- самостійно аналізувати конфліктні ситуації та робити науково обґрунтовані висновки із фактів міжнародної взаємодії суб'єктів МЄВ.

ОПИС КУРСУ

Курс буде викладений у формі лекцій, практичних та організації самостійної роботи студентів.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття міжнародного конфлікту.	Поняття міжнародного конфлікту. Його відмінності від категорій конфліктності, кризи. Категорії протиріч, інтересів, цілей та намірів. Особливості аналізу міжнародного конфлікту у Давньому Китаї. Особливості трактування конфліктів в Давній Індії. Становлення бачення міжнародного конфлікту у рамках світових релігій. Розвиток ставлень до міжнародного конфлікту у період Ренесансу. Поява ліберального підходу та його оцінка міжнародного конфлікту. Ідея впливу державного устрою на схильність до міжнародного конфлікту. Внесок Т. Гоббса у дослідження проблем війни та миру
Тема 2. Вплив формування націй та національних держав на характер міжнародного конфлікту.	Класичний націоналізм та міжнародні конфлікти. Й.Г. Фіхте, Ф. Гегель, О. фон Бісмарк. Дж. Мадзіні. Класова доктрина та міжнародні конфлікти. К. Маркс. Класова боротьба та конфлікти на міжнародній арені. К. Каутський. Дж. Гобсон. В. Ленін.
Тема 3. Геополітичний підхід до міжнародного конфлікту.	Класики геополітики (Ш. Монтеск'є, А. Мехен, Х. Маккіндер, Н. Спайкман, К. Хаусхофер) та проблеми війни та миру. Подібності та відмінності у підходах до проблем війни та миру. Глобальні проблеми: причини виникнення та шляхи вирішення. Економічні глобальні проблеми. Політичні глобальні проблеми. Військові конфлікти. Значення МЄВ у вирішенні глобальних проблем ХХІ століття.
Тема 4. Сутність та типи міжнародних конфліктів	Національний інтерес як напрям зовнішньої політики. Взаємозв'язок зовнішньої та внутрішньої політики держави. Характеристики міжнародного конфлікту. Конструктивні та деструктивні функції міжнародних конфліктів. Типологія

	міжнародних конфліктів.
Тема 5. Конфлікт і криза у міжнародних економічних відносинах	Межі міжнародного конфлікту. Загальна характеристика фаз наростання міжнародної напруги. Конфлікт і криза у міжнародних відносинах. Класифікація міжнародних криз. Альтернативні варіанти розвитку міжнародних конфліктів та криз. Тріада: спір – конфлікт- війна.
Тема 6. Трагування міжнародного конфлікту в системах «Політичний ідеалізм» та «Політичний реалізм»	Моралізм, оптимізм та універсалізм. Принцип колективної безпеки. Постулат ролі міжнародного права та наголошення на значенні міжнародних організацій для запобігання та вирішення міжнародних конфліктів. Міжнародне співтовариство і конфлікт. Державницький характер класичного реалізму та характер міжнародних конфліктів. Категорії сили (power) та безпеки як ключові у аналізі конфліктів. Імператив національно-державних інтересів як причина неминучості конфліктів. Баланс сили. Дилема безпеки. Розвиток поглядів реалістів на міжнародний конфлікт на сучасному етапі.
Тема 7. Міжнародні конфлікти через призму системного підходу та функціоналізму.	Специфіка системного підходу до вивчення міжнародного конфлікту. Система і структура конфлікту. Елементи, центри сили та центросилові відносини у конфлікті. Ескалація та деескалація конфліктів. Стадії та фази конфліктів. Концепція функціоналізму та вивчення міжнародних конфліктів. Акцент на пошук шляхів до співробітництва. Деполітизація міжнародних відносин як шлях до мінімізації конфліктів. Відхід міжнародних відносин від суто міждержавних як запорука врегулювання конфліктів. Концепція «спільного проекту».
Тема 8. Особливості і протікання конфліктів у біполярному та пост біполярному світі.	Холодна війна - як глобальний міжнародний конфлікт. Проблеми її періодизації. Особливості холодної війни між СРСР та США з огляду на ускладнення міжнародних відносин. Ідеологізація міжнародних відносин сучасності. Борьба США, Китаю та Росії за геополітичне лідерство в усіх сферах. Локальні та регіональні війни як складова міжнародних конфліктів.
Тема 9. Торговельні війни сучасності.	Нові реалії міжнародних торговельних відносин у XXI столітті. Політика Трампа «America - First» Торговельна війна США-Китай. Війни на міжнародному ринку енергоресурсів. Новий протекціонізм, економічний націоналізм як інструменти боротьби у торговельних та економічних війнах. Етапи та механізми врегулювання міжнародних торговельних конфліктів
Тема 10. Врегулювання міжнародного конфлікту.	Прикладний аспект курсу: запобігання, локалізація та врегулювання міжнародних конфліктів. Основні механізми (превентивна дипломатія, посередництво, колективна безпека, санкції, військове втручання та інші). Переговори. Арбітраж. Третя сторона. Роль міжнародних міждержавних та неурядових організацій.

Перелік рекомендованої літератури

1. Денисенко І. Д. Сучасна теорія конфлікту: проблеми експлікації, демаркації, класифікації. Українській соціум. 2013. № 3 (46). С. 16-26.
2. Конфліктологія : навч. посіб. / М. П. Гетьманчук та ін.; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 343 с.
3. Луцишин Г. І. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. для студентів, аспірантів і викл. вищ. закл. освіти України. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 200 с.
4. Стрельцов Є. Л. До питання про сутність та види міжнародних конфліктів. Юридичний вісник. 2014. № 4(33). С. 133-137.
5. Keohane R. O. After hegemony. Princeton, 2005. 320 p.
6. Nye J. Understanding international conflict. New York: Longman, 2007. 320 p.
7. Peoples C., Vaughan-Williams N. Critical Security Studies: An Introduction. 3d Ed. Routledge. 2021. 200 p.
8. Stoessinger J.G. Why nations go to war. New York: Cengage Learning, 2010. 480 p.
9. Безрукова Н.В., Васильченко М.В. Світові торговельні війни: особливості та наслідки. Ефективна економіка 6, 2015 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4153>
10. Сохацький О. Інвестиційні домінанти військових витрат країн світу у XXI столітті./ Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків. моногр. за наук. Ред.. д.е.н., проф.. А.І Крисоватого та О.. Сохацької.- Тернопіль: Осадца Ю.В.2018. С.306-318

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного/періодичного контролю: усне опитування, оцінювання виконання індивідуальних завдань (рефератів), захист результатів індивідуальних завдань (рефератів).

Підсумковий контроль. Залік (в усній формі).

Критерії оцінювання :

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Здобувач освіти		
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/ розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й

	самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями	оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та

		суттєві помилки	навички
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Оцінка за реферат	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10		
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	20	100

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він може виконати додаткове завдання, або пройти усне опитування відповівши на питання для підсумкового контролю і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Самостійна робота здобувачів:

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення теоретичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал лекцій, готуються до практичних занять та ІНДЗ.

На основі необхідних вихідних даних, студенти самостійно пишуть один реферат із вищевказаного переліку тем дисципліни. Тема обирається студентом на початку семестру та надсилається викладачу за місяць до закінчення курсу. Обсяг реферату: 10 сторінок.

Характеристика змісту: за змістом навчальної дисципліни.

Вимоги до виконання та оцінювання: основна мета роботи – глибоке вивчення важливих теоретичних або прикладних питань дисципліни за допомогою підготовки реферату (дослідження). Вельми важливим є формування таких умінь і навичок студента: самостійно формулювати проблему, визначати мету, основні завдання, об'єкт і предмет дослідження; здійснювати пошук і відбір різноманітної інформації; обробляти та аналізувати інформацію; логічно і послідовно викладати результати аналізу, робити аргументовані висновки; правильно оформлювати науково-довідковий матеріал; публічно захищати виконану роботу. Робота має бути написана студентом на рівні, відповідному сучасному стану розвитку комплексу питань, які вивчають міжнародні економічні відносини. Тему роботи треба розкрити в контексті сучасних наукових концепцій, обґрунтовано і доречно використовувати основні наукові терміни. Вельми важливо висвітлювати об'єктивні з наукового погляду положення,

застосовувати для унаочнення і підтвердження теоретичних положень реальні приклади, достовірну статистичну інформацію. Думки вітчизняних і зарубіжних авторів, їхні загальнотеоретичні і методологічні підходи необхідно проаналізувати та систематизувати. Мінімальний обсяг використаних джерел – 15, при цьому матеріали, вилучені з Інтернету, можуть складати не більше третини номерів у списку джерел; більшість джерел повинні складати оприлюднені документи, статті та монографії. Для оформлення виносок у тексті й прикінцевого «Списку посилань» використовується стиль APA

До самостійної роботи відноситься також написання та підготовка до друку тез доповідей (за бажанням здобувача).

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10%). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Списування під час виконання контрольних заходів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій за погодженням з деканатом. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).